

ЦАРЕГРАДСКИ ВЪСТНИКЪ

ГОДИШНА ЦѢНА.

предплатима.

За Цареградъ меджидіета бѣли пять; за вонъ и въ Одесса меджидіета бѣли шесть и половина. — Отъ Одесса за всички-те мѣста въ Россія плащася въ година-та за пресилка-та на руска-та поща 2 карбовни.

№ 343

Издава се всяка Суббота.

Подписка-та ся приема въ Печатница-та. ны на Першембе-пазара въ улицата Главни. Въ Одесса у Его Благородіа Николая Христофоровича Палаузова. Въ Москва въ Редакція та Журнала Москвитинина. Въ Букурещъ у Г-на Христа Георгіева; Въ Ибраила у Г-на Михаила Поповича.

ЦАРЕГРАДЪ

По Царска заповѣдь:

Камилъ паша, кой-то не преди много бѣ военный министръ, упредѣли ся Губернаторъ въ Халепъ;

Сандъ паша, прежний Губернаторъ въ Акръ, наименова ся Губернаторъ въ Ларистанъ;

Махмудъ паша, прежний Губернаторъ въ Ларистанъ, наименова ся Губернаторъ въ Айджинъ;

Мустафа Ефенди, прежний Губернаторъ въ Дрыма, наименова ся Губернаторъ въ Баяндъ.

ПОДНОВЛЕНИЕ

на Дипломатически-те сношенія между Франція, Россія, Сардинія, Пруссія и Турція.

Явили бѣхмѣ въ минала-та суббота, споредъ Телеграфическа една депеша, коя-то не-то день отъ Парижъ бѣ стигнала че прекратеніе-то на Дипломатически-те сношенія между горерѣченни-те Сили ся поднови. Споредъ тая депеша извѣстывахмѣ че Французско-то правителство бѣ получило едно сообщеніе съ кое-то Порта-та явише че уничтожава стапалите въ Молдавія избранія, и заповѣдува каталози-те да ся пригледать, собори избира-тели да ся составятъ и Дивани-те да ся свикать споредъ рѣшителни-те условія на членъ-атъ 24 отъ Парижскаго Трактата.

Кабинети-те Петербургскій, Турскій и Берлинскій подобни извѣстія получиха.

Слѣдователно, инструкціи кои-то заповѣдвать подновленіе-то на Дипломатически-те сношенія да быде испратиха ся до Г-діе Тувенелъ, де Бутеніевъ, Генералъ Дюрандо и Гюлахаъ.

ПОДАИСТНИКЪ.

ИСТОРИЯ ПРОДОТОВА.

Книга перва.

Клю.

(Виждь число 342).

§. 10.

Гигисъ не можеше веке да ся отрича на царевото постоянство, и приготова ся за да го послуша. Кандавлъ, когдато време за спанье дойде, введе го въ стая-та, и царица-та не ся забави да дойде. Гигисъ гледа я като ся соблачаше, и като она обжриа гърбъ-атъ си за да отиде камъ легло-то, онъ излезе вонъ отъ стая-та, но царица-та го созрѣ. Она никакъ не ся сумни че супругъ нейнъ е, кой-то е причина на това обезчестіе, но стыдность-та не я остави да извика; а освенъ това притори ся че го не видѣ, и намисли въ сердце-то си да си отмсти; защото между Лидіанци-те както и между други-те варварски народи, голѣма срамота е даже и на единъ мужъ, голъ да ся покаже.

Въ суббота утрень-та, Г-нъ Утрей, первый Французскій Терджиманъ, Г-нъ Аргиропулосъ, Г-нъ Босгіовичъ первый Терджимани на посолства-та Русско, Сардинско и Пруско, отидоха всякъ отъ своя страна, при Али паша министръ иностранныхъ дѣлъ и извѣстиха му, че нхни-те началници, споредъ заповѣди-те на привителства-та си подновяватъ сношенія-та си. Аали паша чу това сообщеніе съ отлично благодареніе. Въ истый него день, кабули Ефенди, первый Портинъ Терджиманъ ходи при Г-на Тувенела, Г-на де Бутеніева, Г-на Генерала Дюрандо и Г-на Гислаха за да имъ яви, во имя на Порта-та, че нхно-то сообщеніе отъ истаго дена, голѣмо удоволствіе и причинило.

Въ Недѣля утрень-та, Французска-та знамя исправи ся надъ Французскій-атъ Дворецъ на Терапія. На истый-атъ него часъ хоругви-те исправиха ся на посолства-та Сардинско на Терапія и на Русско-то и Пруско-то на Бююкъ-Дере.

Исти-те мѣрки ся взеха и на посолски-те Дворцы на Пера.

Морнингъ Адвертайзеръ сообщава дѣль ноти, испратени отъ Аали паша, министр-атъ иностранныхъ дѣлъ, до Французскій-атъ посланникъ на 4 и 5 Августа (и) или вечеръ-та преди сношенія-та да ся прекратятъ.

Въ Перва-та Нота, Аали паша предлагаше, во имя на Порта-та, да призове Княжески-те каймаками въ Цареградъ, да испита подробно вси-те нхни дѣлїя и послѣ да представи заключеніе-то имъ, на безпристрастно-то разсужденіе на посланници-те:

„Ако неправилности-те въ избранія-та съ формалный начинъ ся докажатъ, явно е че нито Порта-та, нито никое отъ други-те правителства ще ся склоня на слѣдствіе-то на

избраніе, кое-то беззаконно ся е направило.

„Така Порта-та мысли че то е должность, коя-то правосудіе-то я принуждава да яви безъ забава че има право да уничтожи избранія-та ако бы неправильно да ся станали.

Понеже Инструкціи-те, кои-то Французскій посланникъ имаше, не му дозволиха да ся склоня на това предложеніе, нова една Нота му ся испрати на 4 срещу 5 (и) презъ ношъ-та: съ нея казуваше че Царско-то правителство особенно едно писмо ще испрати до Императора Наполеона.

По слѣдствію на тая Нота посланници-те Французскій, Русскій, Сардинскій и Прускій свеха долу знами-те си.

Освенъ тия документи, Ендепандансъ Белжъ казува че общество-то не ще ся забави да види окружно едно писмо кое-то Отоманскій Кабинетъ е пратилъ до Дворове-те, кои-то иматъ користъ на преніе-то съ намѣреніе да имъ яви, наедно съ истинни-те записи, вси-те приключенія, кои-то въ Цареградъ ся случиха за тая работа, както и поведеніе-то въ избранія-та Молдавски. „То е казува Белгінскій Вѣстникъ, едно оправданіе написаное съ умѣренность и съ начинъ помиритель-ленъ.

ЖЕЛѢЗЕНЪ ПУТЬ.

Между Кюстенджа и Чернавода.

Преци време още Англіиска една компанія ся е составила, коя-то получи отъ царско-то правителство фирманъ за да направи желѣженъ путь, кой-то да захваща на Дунава отъ Чернавода и да стига до Кюстенджа надъ Черно-то море. Должина-та того путя ще е отъ четиридесять милли и путь-тъ отъ Чернавода до Цареградъ ще ся скаси повече отъ 250 милли. На Чернавода колко-то и на Кюстенджа ще ся направятъ заведенія за служба на стоки-те кои-то излизать на вонъ и дохождатъ отъ вонъ.

„требаше или Господаря своего да убіе, или себе на смерть да придаде, предпочете животь-атъ си.“ Понеже противъ мон-те молби, казува онъ на Царица-та, мя принуждавашъ моего Господаря да убія, готовъ самъ средства да взема за да го сполуча. — Мѣсто-то гдѣто ты ся бѣше скривъ, отговори она, за да мя видя гола, ще послужи за предпріятіе-то и ще го убіешъ когдато онъ спи.

§. 12.

Тия мѣрки като ся взеха, она воспрѣ Гигиса, и никое средство не му остави за да може да избѣгне. Требаше или онъ или Кандавлъ животь-атъ си да загуби. Като ся мрачна, она вхожда го въ стая-та, вооружава го съ ножъ и скрива го задъ врата-та. Едвамъ Кандавлъ заспа, Гигисъ приступува тихомъ съ ножъ-атъ, и като го уби, взема жена-та му и тронъ-атъ му. Архилохъ отъ Паросъ, кой-то е живѣлъ на него време, говори за той-зи Князь въ стихотворно едно негово снисаніе.

Тая компанія составлена е и има 300,000 лири стерлинги, кои-то можатъ да ся умножатъ до 500,000. Всяка Акція составляла ся отъ 100 лири стерлинги, и споредъ тойзи счѣтъ вси-те Акціи ще ся 3,000. Отъ тия 2,000 въ Англіи ся взеха, 500 акціи оставатъ ся за да ся взематъ отъ Отомански подданици.

Въ Цареградъ Акціи-те ся взематъ на Галата въ заведение-то на Англіиски-те Банкири Ансона и содружіе и тѣи въ расстояние единый мѣсяць, отъ 17/29 Августа ся взематъ, и 5 на % само за всяка Акція ся предплаща.

Суеэкій Каналъ.

Пакъ разговоръ за Суеэкій Каналъ въ Англіиски-те домове быде, и предложи ся жилищенъ путь да ся направи и продолжи даже до Индіи не чрезъ Суеэкій прешеекъ, но чрезъ рѣка Ефрата. Но Лордъ Палмерстонъ, на тия изясненія отъ горѣ каза че наистина жилищный чрезъ Ефрата путь улеснява чувствително торговски-те и политически-те съ Индіи сношенія, но не вѣрува ако Англіиско-то правительство ще го предпочете, защото по-добрь е да отхожда нѣкой на Персійскій заливъ презъ Цареградъ и мала Асія. Лордъ Палмерстонъ каза между тѣмъ че Англіиско-то правительство гледа вси-те тия планове совѣмъ нато просто зритель, защото политически нѣкои трудности можатъ да ся породятъ и то въ ще да ся уплете.

ФРАНЦИЯ.

Парижскій Вѣстникъ П е и пише слѣдующе-то.

„Пишатъ ны отъ Лондонъ че получили извѣстіе отъ Александріи че положительно дозволеніе ся дало на Англіиски-те войски да Минатъ презъ Суеэкій прешеекъ. Тая войски ще ся привозятъ по желѣзний-атъ путь на Суеэзъ гдѣ-то ще намѣрятъ разни корабли отъ Индіиска-та въ Калкута компанія; а споредъ мѣрки-те, кои-то управители-те на компанія-та са взели, тия корабли ще влезатъ въ червено-то Море кадѣ окончаніе Августа. Дозволеніе-то, кое-то Египетскій Губернаторъ е далъ, не е освенъ временно и само за нынѣшни-те обстоятелства.

РОССІЯ.

Пишатъ отъ Петербургъ че Австрійскій въ тойзи градъ посланикъ, уплакалъ ся былъ зацо Императоръ Александръ ся называвалъ Императоръ Русскій и краль Финландскій, титулъ кой-то, както иска да каже Виенскій кабинетъ, не принадлежавалъ освенъ Австрійскому Императору. За отговоръ, князь Горчаковъ никакъ не рачилъ да влезе въ разсужденіе на тойзи вопросъ.

САРДИНІЯ.

Миланскій Вѣстникъ сообщавалъ че заго-

воръ нѣкой ся плелъ противъ животь-атъ Витора Еммануила, Сардинскаго Краля. А пакъ Алійскій спороходець казува че когда-то Краля-та Каласка минуваще презъ тесно едно мѣсто, четирма челоуѣцы тентилъ и вооружени, нападнѣха верху неа, и че Краль-атъ долженствувалъ спасеніе-то си на дерзости-та си, защото безъ да ся смути, зановѣдалъ на коченъ-атъ много скоро да кара конь-те.

На това извѣстіе не треба голѣма вѣра да даваме защото нѣкой други Вѣстникъ не поминава за него, освенъ това и начинъ-таъ съ което то ся излага, дава причина на колебаніе. Первомъ не опредѣляватъ мѣсто-то презъ което Краль-атъ зановѣдалъ, а между тѣмъ, за чюдое какъ оны сами съ коченъ-атъ си да быде.

ИНДІЯ.

Послѣдний-те письма отъ Индіи нѣкое промѣненіе на работа-та не доносятъ. Градъ Делхи не ся привзель оцѣ, защото юрioniъ не ся направили. Военачалникъ-атъ Берноръ всегда помощъ омидава, кой-то е на путь, и когда-то она пристигне, тогда непременно юрioniъ ще быде, а пакъ като ся почене, та полъзъ да ся влѣгне, не малка опасность существува. Истгадъ бунтовници-те воиъ излезоха, но съ голѣма пихна повреда ся отблѣнаха.

Немскій военачалникъ Ванъ-Куртландъ, дважды посрещалъ бунтовници-те нато отхождаше кадѣ Авси и Хисасъ, и въ тия срецнуванія бунтовници-те оставиха въ побойно-то поле двѣсти умрѣли и много роби. Военачалникъ-атъ Ванъ-Куртландъ удари ги на Сирсахъ нато огнаше на Делхи.

Впрочемъ ако и востаніе-то между всичка-та войска ся распространява, гнѣздо-то му обаче въ Бенгалъ особенно ся намѣрва. Но нато помощъ отъ вездѣ пристигне, востаніе-то, надѣжда е, незабавно да ся ограничи. Споредъ както ся научаваме отъ извѣстіе, кое-то здѣ отъ Александріи дойде, войска-та кой-то предъ Делхи стои, составлява ся отъ седмъ или осмъ хиляди души Европѣцы и отъ пять хйляди Туземцы, кои-то вѣрни на Англіиски-те останѣха. Калкута е мирна и тамошни-те банкири поченаха малко по-спокойно да гледатъ работи-те си. Страхъ за возбунтованіе изъ между Туземски-те войски нема веке.

ЧЕРКЕЗЪ.

Черкесскій Князь Шамиль призова войски-те се и употреби всичко-то свое красорѣчіе за да имъ вдыхне храбрость и мужество.

Вѣстникъ И м е р а казува Шамиль да е изрѣкалъ слѣдующе-то слово, когда-то войнѣ-те му противъ Русси-те щѣха да отидатъ:

„Во имя великаго и милостиваго Бога и единаго его Пророка, поущирамъ ви вѣрни да умрѣте като ся біете противъ непріятель-атъ

на истинна-та вѣра и на нейни-те послѣдователи, и да не оставите на невѣрни-те нито пѣда земля. Време е веке да ся отмстимъ на непомиримый-атъ врагъ. Самички сме, но Богъ е съ Вѣрни-те свои. Исламизъ-атъ нема нужда отъ чужда защита и ако ны укоризватъ защото равнодушни оставахме, и ако спокойни оставахме когда-то союзни-те ни Отомани-те наши-те братія, ся біяха съ Русси-те, то бѣ щото всемогущій Богъ не рачи да остави да казуватъ че тѣи защити-ха пародъ-атъ му. Ислами-ти! нека покажи-ме на свѣтъ-атъ че истинный вѣрный за да бие непріятель-атъ си, нема нужда отъ нѣщо друго освенъ отъ Вѣра-та и отъ имя-то Мохамедова Бога.”

ТУНУСЪ.

Говорили бѣхмѣ на време оцѣ за смъртно-то осужденіе, на кое-то пропадна Еврейскій нѣкой за една твердѣ малка причина. Ето и другъ единъ примѣръ за правосудіе-то, кое-то по оныя мѣста ся исполнява. Еврейскій нѣкой улови ся защото е ималъ любовь съ една Отоманка. За това безъ никакъ да го судятъ и испытоуть, улови-ха та му отсѣкоха глава-та, а пакъ Отоманка-та като я туриха въ чуваль и а сверзаха, хажрлиха и жива въ море-то.

Тия дѣла, нема освенъ да быдатъ причина за преобразование на тамошни-те закони.

ЧЕРНА ГОРА.

Черногорскій Князь Данилъ заповѣда общо приписваніе за множество-то на жители-те въ Чернагора да быде съ намѣреніе нови даноци да разхвѣрли. Види ся че землеописатели-те и путешественници-те много да увеличиха число-то на жители-те, кой-то не са повече отъ 70,000 души, както казуватъ. Даноци-те собирахи ся по-предъ отъ началници-те на Махали-те и Села-та безъ пикой испытъ, и тая мѣрка много бѣ разгнѣвила жители-те.

Другъ единъ планъ много полезенъ, ся предложи. по не ся знае ако ще може въ дѣйствиіе да ся положи. Работа-та е плодотворна-та долина Нишичъ-Рудинъ да ся насели. Тая долина зависи отъ Отоманска-та Ерцеговина, понеже Черногорцы-те често на чей ся нападали, жители-те й ся и напуснали. Она като добрь ся работи, може да храни 10,000 души Князь Данилъ убо иска да разработа тая долина да и усвои и насели.

Въ тия неговни намѣренія, навѣрно припятствія ще посрещне защото нито Высока-та Порта, нито прежни-те пейни жители щѣтъ я остави да ся насели отъ другиго. Между тѣмъ и исти-те Черногорцы трудно оставятъ гнѣздо-то си за да отидатъ на мѣсто друго да ся населятъ.

Едирне, 8 Августа.

Царско едно Ираде, кое-то министрѣ

§. 13.

Гигисъ като возшествува съ тойзи начинъ на тронъ-атъ, укрѣпи ся на него съ Делфиско-то прорицалище. Лидіи-те като ся разгнѣвиха за Кандавола-та смѣръ, взеха оружія-та; но согласиха ся съ Гигисови-те привержаници че ако прорицалище-то го познае за Царъ Лидійски, корона-та ще му остане, а пакъ ако напротивъ не го узнае, она-пакъ на Ираклиди-те ще ся завърне. Прорицалище-то изрече, и съ това средство, тронъ-атъ на Гигиса остана. Цноія-та обаче каза че Ираклиди-те ще си отмстятъ на пятый-атъ послѣдникъ того Княза. Но нито Лидіи-те нито Царете имъ считаха за нещо того отговора до гдѣ-то той не ся оправда со само-то приключеніе. Така Мермиди-те усвоиха корона-та и отъ Ираклиди-те я взеха.

§. 14.

Гигисъ като быде Царъ Лидійски испрати въ Делфосъ много дарове, отъ кои-то голѣма часть бѣха сребрени. Онъ испрати и много златни сосуди, между кои-то и шесть зла-

тни кратири, тежащи тридесять таланта, даръ кой-то за помянь е достоинъ.

Тѣизи дарове въ Коринтійско-то сокровище стоатъ ако и, наистина да кажиме, това сокровище на Коринтійска-та република да не принадлежи, но на Кипсела, сына Еитіонова. Гигисъ е кой-то, послѣ Мидасъ, сына Гордіева, Царя Фригійскаго, первый отъ варвари-те, кои-то мы познаваме, дарове въ Делфосъ е испратилъ. Мидасъ бѣ подарилъ на тойзи храмъ тронъ-атъ на кого-то стоене и судише. Това дѣло достойно е за да ся види: То стои на исто-то мѣсто, гдѣ-то са и Гигисови-те кратири. Впрочемъ Делфиски-те жители называватъ златни-те тия и бребрени сосуди, Гигадакъ, отъ име то овогова, кой-то ги е направилъ.

Когда-то тойзи Князь видѣ себе да е Господаръ на царство-то, отвори война противъ Милитъ и Измиръ, и привзе градъ-атъ Колофонъ; и понеже нищо достопамятно не е направилъ въ едно тридесать и осмъ годишно царствованіе, ще ся благодариме съ това що ка-

захме, и нищо за него нема веке да кажиме.

§. 15.

Нека дойдемѣ на сына му Ардисъ. Тойзи Княза го наслѣди; привзе градица-та Пріенски и съ войска влезе въ земля-та Милитова. Въ това царствованіе, Кимеріани-те, изгонени бывши отъ мѣсто-то си отъ кочующи-те Скити, дойдоха въ Асія и привзеха Сарда освенъ крѣпость-та.

§. 16.

Ардисъ царствува четыридесять и девять години, и наслѣдникъ неговъ бѣ сынъ му Садіатъ, кой-то царствува дванадесять години. Аліатъ наслѣди Садіата. Онъ ся би съ Мидитѣ и съ Кіаксара, внука Діокова. Той е кой-то изгони Кимеріани-те отъ Асія. Онъ завладѣ Измиръ, кой-то е колонія Колофонска. Онъ такожде испрати войска и противъ градъ-атъ Клазомена, но привуди ся да ся тегли послѣ като много загуби. Онъ въ царствованіе-то си и други дѣла направи и азъ ще говоря за пай достопамятни-те отъ тѣхъ.

финанции извадилъ, стигна на нашия Губернаторъ Исмаилъ паша. Това Ирада е заповѣдъ на безъ забава цѣна-та на монети-те въ нашия градъ да падне и Турската лира само за Гроша 100 да варви.

Икосифранкъ-атъ за	"	86 $\frac{3}{4}$
Бешликъ-атъ за	"	5
Алтаджикъ-атъ за	"	6
Меджидіе бѣло за	"	20
Кремица-та за	"	51 $\frac{1}{2}$
Английска-та лира за	"	110
Полъ Имперіалъ за	"	88
Карбовна-та за	"	17 $\frac{1}{3}$
Колонати-те за	"	23 $\frac{1}{3}$

Таково едно ненадѣжно паданье на монети-те смая всички-те жители, и ради това вси-те почти земанъ-даванія ся спрѣха.

Такожде и на рѣкъ на вси-те хлѣбни стоки ся упредѣли, и уменьшеніе-то на цѣна-та имъ, соразмѣрно е съ уменьшеніе-то на денежна-та цѣна.

Всякъ е любопытенъ да узнае дали тако-ва едно промѣненіе за много време ще держи.

ПИСМЕННОСТЬ.

(Протокъ на № 337, стр. 2)

Отговоръ на размышленія-та
Михайловски.

II. Въ втора-та часть на нашия критическы отговоръ ще ся пригладжъ, какъ то казахъ и по-горѣ, съжестество-то на размышленія-та, и за това ся называ съжестествена.

Учитель-тъ Михайловски ся силъ въ него-вый си отчетъ (буджеть) да притегле Българско-то просвѣщеніе, отъ 15 години насамъ за да узнае свѣтъ-тъ: Българско напредъ ли или варвижъ като ракъ. И ако е было едно-то и друго-то, коя е была важна-та причина на тѣзи работа? И тѣй изпредварива да каже, чи не треба човѣкъ да ся сърде кога му казъва нѣкой истиннѣ-тъ, кожд-то никой не ъ обича, и послѣ начезва предлѣсть-тъ, чрезъ ко-го-то ся натѣмилъ да даде рѣкамъ (хесапъ) какво ся намирѣ въ касъж-тъ Българска, при-добытокъ ли или зараръ (пагуба) сир. успѣхъ ли или противно-то? И тѣй ся отбирѣ най сетѣ достъ темно, чрезъ тойзи духовенъ билансъ, като размѣси учитель-тъ и любовны работы, съ гражданскѣ-тъ кѣтнинѣ (политическа икономіѣ):

10 Чи ужъ Българе-тъ, тука 15 години, вмѣсто да напредѣтъ зели назадъ.

20 Чи важикъ-та причинѣ на тѣзи рабо-тъ была чорбаджилѣ-тъ, или чорбаджинѣ-тъ, кон-то ужъ други нѣтъ ся имали по-голъма рѣвноостъ и наставали нѣкакси, по-често на школы-тъ!

Секый единороденъ, кой-то имѣ, много малко, любочестіе, и е мждръ да носи име-то Българинъ требва да ся увѣри:

§. 17.

Отецъ неговъ като му остави бой-атъ противъ Милісіян-те, онъ слѣдоваго и уда-ри Милитъ съ начинъ кого-то ще кажа: Ког-да-то земли-та бѣше покрита со сѣмена и о-воицѣ, тогда онъ на бой излизаше. Вонска-та му нарвеше съ гласъ-атъ на свирѣль-атъ, на харпа-та и на флаути мужески и женски. Ко-гда-то стигаше въ Милісіянски-те мѣста, не оставаше имоти-те (Чифлицы-те) да развалятъ, да ги горятъ и да сабарятъ врати-те имъ, онъ оставаше ги да стоятъ въ состояніа-то, на кое-то ги намѣрвахъ; но опустушаваше други-те мѣста, сѣченіе дровеса-та, тѣчичне пшеница-та, и послѣ врѣщаше ся назадъ безъ да обсади градъ-атъ, защото това предпріятіе никакъ полза немаше да му принесе като Милісіян-те бѣха Господари на море-то. Колко-то за домове-те, Аліатъ не ги сабаряше, защото Милісіян-те като иматъ всегда гдѣ да живѣ-тъ, да слѣдовать да сѣятъ и работятъ мѣ-ста-та си, и онъ кога-то на мѣсто-то имъ до-хожда, да има какво да пшени и опустушава.

I. Кое е духовно-то състояніе Българско? Истиннѣ ли е, спорѣдъ Г-нъ Михайловски чи Българско е зель назадъ?

II. Кож е причина-та на днешно-то духо-вно състояніе на Българско, кое-то можеше да бѣде по-добро на пятнадѣсетъ години отъ горѣ?

Отъ наша страна, мы вѣруемы и щемъ ся сили да докажемъ:

10 Чи, напротивъ, Българе-тъ напредѣха тука 15 години.

20 Чи, ако днешно-то духовно състояніе на Българско не е какво-то можеше да бѣде тука 15 години, причинѣ-тъ на това е, по край чорбаджинѣ-тъ даскалькѣ-тъ или даскаль-тъ, а не сѣщо чорбаджинѣ-тъ.

Истиннѣ, ако Българе-тъ чорбаджинѣ-тъ дадѣвали по-много други нѣтъ и были по-рѣшители, требаше да ся были и по-плодо-вити отъ днешны-тъ надостатели; нѣ мы, сич-ца, сме увѣрени, и работы-тъ ся очевидны, чи днесъ, врѣдъ, въ Българско просвѣщеніе-то е по-распрѣснато, школы-тъ ся умножихъ, си взаимноощѣтъ по народный языкъ, и имѣ у-чении Българе по-много отъ сега 15 години; дѣто ще каже чи, напротивъ, Българе-тъ на-предѣхъ тука 15 години.

Нѣ, може да ся обърне Г. Михайловски и да каже, чи Търновцы-тъ ся были сѣкоги мѣ-ки и кѣмъ плиткѣ. Ако е работѣ-тъ тѣй; единъ лѣщевицъ не прави пролѣтъ (хелідоу мѣ еаръ у каѳістисин). Отъ единъ примѣръ особенъ не излезѣ правило общо.

Нѣ, мы държимъ и странѣ-тъ на Търнов-цы-тъ; не е право чи Търновцы-тъ не ся на-предѣли спорѣдъ други-те си Братія; доказа-телство е чи Търновцы-тъ други нѣтъ, въ об-щѣ, си пишѣхъ единъ другиму Гърски, и кол-ко-то пишѣхъ Български, то ставаше съсъ буквы гърски, както струвахъ и Сливненцы-тъ, нѣщо кое-то мнозина ся достигнали и стига да ся научѣтъ.

Истиннѣ е чи чорбаджинѣ-тъ бѣхъ длѣ-ни да надставѣтъ по-добрѣ, като едни пома-гачи дѣто ся на учителя-тъ; нѣ учителя-тъ, кон-то сѣ било-то на кѣщѣ-тъ, кѣрмѣ-тъ на работѣ-тъ, тѣе сами сѣ длѣжни да ся упра-вѣтъ за единъ работѣ, кожд-то ся зели веру си.

Чорбаджинѣ-тъ ли, ви ся мождъ, ся криви, ако ученицы-тъ не напредѣхъ? Тѣе ли сѣ виновны чи нѣмъ никакъ урѣдѣ въ Шко-лы-тъ? Чорбаджинѣ-тъ сѣ криви тогази, кога не плащатъ на време, спорѣдъ както сѣ ся поразбразали, на учителя-тъ, и ставѣтъ, тѣй, причинѣ, та учителя-тъ не ся засѣдѣтъ на едно мѣсто за сѣкоги.

Нѣ, като учителя-тъ сѣдѣтъ на една шко-лъ по шесть години, и по-вече, не требаше ли да посочѣтъ нѣкакъвъ си плодъ? Не бѣ-хъ ли тѣе длѣжни да покажѣтъ чи не имѣ

§. 18.

Съ тойзи начинъ единнадѣсетъ години на-редъ бой имъ прави въ кои-то Миліян-те двѣ знамениты пораженія пострадаха; едно-то въ сраженіе-то, кое-то быде въ отечество-то имъ на едно мѣсто Линисіонъ, называемо; друго-то въ полѣна-та на рѣка Меандръ. Отъ едина-дѣсетъ-те години гдѣ-то той бой держа, шесть-те принадлежатъ на царство-то Садіатово, сы-на Ардисова, кой-то въ оныя времена още въ Лидія царуваше. Онъ е, кой-то запади тойзи бой, и кой-то влезе тогда, съ една вонска, въ Милетски-те мѣста. Въ слѣдующи-те пять го-дини, Аліатъ люто слѣдова бой-атъ, кого-то баща му, както по-горѣ ся каза, му бѣ оста-вилъ. Отъ вси-те Юніанъ само жители-те отъ островъ Хіо помогнаха на Милісіян-те. Ти-зи вонски имъ испратѣха по признателность на помощъ-та, ко-то отъ тѣхъ бѣха получи-ли въ бой-атъ, кого-то имаха съ Еритрей-цы-те. (*)

§. 19.

Най послѣ, въ дванадѣсѣта-та година, А-ліатова-та вонска, като подѣли пшеница-та, пламакъ-атъ развѣсенъ отъ силенъ единъ вѣ-

*) Еритрея, градъ Іонійскій.

плащѣтъ на вѣтръ, пакъ ученицы-тъ, чи не ходѣтъ да лапѣтъ мухы?

Въ кож школъ, тука 15 години, хвърли нѣкой учитель корень-та тури рѣдъ, що на е-дно опредѣленно време, на единъ обходъ (періодъ), было на пять, было на шесть годи-ны, да ся покажѣтъ ученицы уподобени съсъ едно енциклопедическо ученіе? Или ако чор-баджинѣ-тъ бѣхъ порѣшители, ученицы-тъ ще-хъ да приемѣтъ по-много? Какво нѣщемъ отъ одного дотисаме, кога той знае да дрънѣхъ?

И тѣй, на кѣсо, догдѣ училища-та въ Българско не ся турѣтъ на рѣдъ, що да вла-дѣе въ тѣхъ едно урѣдно и систематическо ученіе; догдѣ учителя-тъ не залѣгѣхъ да си въртѣтъ юнашки работѣ-тъ, Български-тъ школы ще приличѣтъ на исправѣ-тъ ж на овзи Атинецъ, кой-то сѣдѣлъ та броилъ, цѣль денъ на Пиреа, колко корабли (гимны) влезѣхъ и коллизѣхъ отъ пристани-ще-то.

РАЗНИ НОВИНИ.

— Слухове неблагопріятни бѣха ся раздали презъ тѣя дни за островъ Критъ (Гиритъ). Го-вореше ся смущеніе голѣмо да ся е случило между Мусуламани-те и Христіянни-те. Тѣи слу-хове никое основаніе нематъ, защото писма отъ тамо дойдохъ въ рѣстояние чѣтыри дни, и не казуватъ нищо за смущенія; и наистина тѣ нематъ причини за да ставѣтъ и най паче въ Критъ, дѣто все добрѣ отхожда.

— Въ Недѣля утрѣнѣ-та покушеніе на само-убійство ся случи. Черна една жена (Арабиня) хвърли ся въ море-то на Бебекъ; Но, на ис-тый часъ, Като Ариѣ Беевъ-атъ градинаръ ся хвърли подирѣ ѣ и ѣ извади, не може да ис-полни лошево-то си намереніе. Причина-та на това отчаяно дѣяніе, бѣ силно едно прѣніе кое-то она вмала.

— Оный пятѣкъ презъ ноцъ-та, една кѣща, ко-то е аливо при католическо-то Патріарше-ство, и отъ ко-то жители-те бѣха липсали за малко време, намѣри ся совѣсъмъ обрана и уго-лъна. Мобили като столове, трапези, саудуцы, огледала, легла и други неща много тежки, вдигнаха ся вси отъ злодѣйцы-те. Тѣеко иску-ство си свершили работа-та, но любопытно-то е че близо до кѣща-та коллукъ отъ кавази ся ся намѣрваше и той нищо не осѣти, като зло-щастна-та кѣща ся обираше.

Въ недѣля утрѣнѣ-та, единъ торговецъ Французинъ, отхождаше на мѣна-та си, ето и чѣтырма злодѣйцы на среца му испжнѣхъ оружені до глава. Онъ много ся сѣлъ; и зло-дѣйцы-те побѣгнаха, и онъ тогда само извика:

трѣ, раздаде ся на храмъ-атъ Монервинъ называ-ема Асизіанка, и на пепѣлъ го направи. Испер-венъ никое вниманіе на това приключеніе не да-дохъ; Аліатъ обаче, като въ Сарда съ вонска-та си ся завърѣа, и като падна боленъ и болѣсть-та му ся продолжаваше, прибѣгна на Делѣй-ско-то пророчище или защото онъ отъ самъ себе ся принуди на това, или защото отъ дру-гиго ся побуди. Посланицы-те негови, като стигнаха въ Делѣосъ, Пнѣй-та имъ каза че никаковъ отговоръ нема да имъ даде преди да не въздвигнатъ храмъ-атъ Минервинъ, кого-то въ Асесосъ изгорѣа, въ мѣсто-то на Мили-сіян-те.

§. 20.

Чухъ Делѣйски-те жители да приказу-ватъ че работа-та така ся случила. Но Мили-сіян-те казуватъ че Періандръ, сынъ Кипсе-ловъ, искренный Трасивуловъ пріятель, Ми-литски Тирани, кѣто научилъ що пророчище-то на Аліатъ казало, испрати одного скоро-ходца до Трасивула, за да го извѣсти за отго-воръ-атъ Господенъ и да може да вземе мѣ-ри относительни на случаѣ-те.

Слѣдува.

Злодѣйчи ! Тогда паднаха на дия-та имъ, и единъ хамалинъ улови одного отъ тѣхъ; но той-зи изважда ножъ, мушкова хамалинъ атъ на кжлка-та и побѣгува. Двамина-та обаче улови-ха ся послѣ.

Тѣи като излизаха отъ мааза-та того тор-говца, на име Г-нъ Рагадіа, отидоха та вле-зоха въ мааза-та на Г-діе Роси и Жюліани, и отъ тамо разни неща измъкнаха. Они все ще-ха да обератъ, ако Г-нъ Рагадіа не бѣ слезлъ рано на мааза-та си.

— Въ истый день презъ нощъ-та, 8,000 гро-ша ся откраднаха на одного Склавунина, меха-неджіа на Галата. Мыслятъ единъ отъ кирад-жіи-те на кжца-та му да е направилъ това зло-дѣйніе.

— Церковный Вѣстникъ въ Нью-Йоркъ, опи-сува вѣри-те или разни-те Секти, кои-то въ Америка са ся составили и прави единъ ката-логъ отъ седемдесѣтъ разни Секти, кои-то вси на Исуса Христа вѣруватъ, по подѣ разни об-рази и видове.

— Лондонскій Морнингъ Кроникльъ сообѣщава слѣдующе-то подѣ заглавіе: " Про-дажба на една жена."

Едно отъ беззаконни-те и нечути-те про-дажби, случи ся преди малко на Воркестеръ. Тома Мидлитонъ продаде за всегда жена-та си на Филиппа Ростина за цѣна единъ шеллингъ (6 гроша), съ условіе никой да не може да му намѣри погрѣшка за тая продажба. Записъ-атъ редовно ся направи и подписа-те на двѣ-те страни както и на свидѣтели-те существовать както треба; между тѣмъ и жена-та самичка удари подписа-атъ си на тойзи страненъ за-писъ.

— Европейски-те Вѣстници бѣха говорили преди нѣколко време, и сега пакъ говорятъ че Англіиска-та кралица Викторія наедно съ су-пруга своего и съ дукса де камбричъ щели бы-ли да посѣтятъ кадѣ мѣсяцъ Септемвриа Фран-цузскій-атъ Дворъ у Шалонъ.

— Увѣряватъ между тѣмъ че Императори-те Александръ и Наполеонъ имали намѣреніе да си ставятъ кадѣ мѣсяцъ Септемвриа въ Нем-скій нѣкой градъ. Русскій Императоръ пакъ щель да излезе отъ Столица-та си, на 14 Сеп-темвриа за да отиде да ся стави съ Импера-трица-та си, коя-то взема бани въ Германія.

— Пишатъ отъ Бейрутъ че поща-та, коя-то бѣ трѣгнала на 28 миналаго мѣсяца отъ тойзи градъ за Дамаскъ, уловила ся на путь-атъ отъ Друзи, кои-то ѣ взеха 182 хиляди гроша, отъ кои-го 100-те хиляди принадлежатъ на прави-тельство-то, а други-те на частни чловѣцы. Двамина отъ Сюрюджіи-те като искаха да ся опрѣтъ, убиха ся. Друсскій Емиръ ниса до пи-саръ-атъ Губернаторски че ся е принудилъ да направи така, зашто-то ималъ да взема разни заплати отъ правительство-то, и кои-то не му ся платили были до днесъ.

— Презъ тѣи дни Еврейнъ нѣкой пожала да ся потурчи, и ако родинни-те му го совѣтува-ха и придумоваха, онъ най послѣ рѣши ся да ся представи предъ Турски-те власти и яви же-ланія-та си. Кадіа-та желающъ да узнае при-чини-те за кои-то онъ искаше да ся изневѣри, направи му разни вопросы, отъ кои-то научи че домашни нѣкои причини го побуждавали да о-стави вѣрата си. Не могуць обаче да каже ис-тина-та на прошеніе-то си, Кадіа-та го попы-та ако вѣрува на Исуса Христа. Евреинъ-атъ отвѣща не; но Отомани-те, посрециа Кадіа-та, счиславатъ Исуса Христа между други-те про-роцы. Ако ся касае прочее, каза Евреинъ-атъ, на Исуса Христа да вѣрувамъ, вземамъ назадъ рѣшеніе-то си, и предпочитамъ Евреинъ да си остана.

— Отъ три четири мѣсяцы много ся упла-коваха житолн-те въ цариградъ, и особенно на Бейоглу, за вода. Воистину нужда-та до-только бѣ стигнала, што то вода-та за пійне продаваше ся 10—12 пари ока-та. Отъ 10 дни обаче насамъ, имаме довольно вода, за-што дождове като изведро паднаха, и атмо-сфера-та до только ся промѣни што има дни

презъ кои-то нѣкои си кожуха облекоха.

— Пишатъ отъ Ески-Заара че только силенъ дождъ валеа, и только трескавицы имало щото пять кжци отъ молніе-то паднали и че хора нѣкои си ся повредили, а нѣкои ся ка-зуватъ че умрѣли.

Преци двѣ години уже вмѣстили бѣхмѣ въ нашъ листъ че предпріели бѣхмѣ издавіе-то на церковный священный Апостолъ, со-чиненъ и нареденъ по начинъ каковъ-то дру-ги путь не ся е издавалъ. Послѣ, като из-лезе отъ печать, извѣстахмѣ пакъ че и за проданъ вече ся на мѣрва. Тогда напомнимъ че священна-та тая книга ся бѣше удоби-ла отъ всесвятѣйшій Патріархъ и че по поу-стреніе и дозволеніе истаго Патріарха пред-пріяхмѣ да печатимѣ и Божественно-то святое Евангеліе такождо сочинено и наредено по на-чинъ каковъ-то за первый путь ся издава. То-гда и обявление както ся знае по разни Е-пархій и Владыцы за него ся испрати. Послѣ же, получихмѣ одобреніе и дозволеніе да пе-чатимѣ и вси-те други що осяватъ церковни книги на старый нашъ языкъ и ради това из-дадохмѣ и обявление, кое-то Велика-та Хри-стова церква взе та го распрати съ окружно едно свое патріархическо писмо (Епистолія) до вси-те Владыцы по Болгарія за собираніе на спомоществователи; това обявление, мнозина както ся научаваме го видѣли и понеже то колко-то е возможно, треба отъ вси да ся уз-нае и распространи между народъ-атъ, рѣших-мѣ ся, по совѣтованіе-то на истинни нѣкои христоролюбиви наши соотечественицы, да го вмѣстяваме отъ время на время въ нашъ Вѣ-стникъ, та като така често ся гледа всякъ да може да ся извѣсти за издавіе-то на священ-ни-те тѣи книги и ся напише спомоществова-тель. Ето реченіе-то:

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Понеже по Царска милость позволява ся на христіанн-те да си правятъ церкви гдѣто има нужда, и всякій е свободенъ непрепят-ственно да славослови Всевышняго Бога на своя си языкъ, слѣдовательно става неизбѣжна нужда за церковны книги, кои-то ся употре-бляватъ въ священны-те храмове, а повече на Болгарскій языкъ. Подписанный убо, Божес-твенною равностію подвигаемъ, воспріемамъ подвига за излѣченіе-то на тая нужда; подкрѣ-пляемъ же и отъ Святѣйшіа Синодъ Святыхъ Великихъ церкви, и съ дозволеніе-то му пред-пріелъ самъ уже издавіе-то на всички-те свя-щенны книги на нашъ Славянскій языкъ, на-редены непреложно както са книги-те на Ве-лика-та Церква на Еллинскій языкъ.

Тѣи книги са: Евангеліе-то, Апостола, Октоиха, Тріода, Пентикостаря, дванадесѣтъ-те Миней, Молитвенника, Часослова и Псалтиря.

Излишно е да кажимѣ, че големо попече-ніе ще ся положи, както книги-те да станятъ, колко-то е возможно, чисто напечатаны на най бѣла книга, съ буквы най новы и со здрава подвезія украсена со злато.

Цѣна за сичко-то тѣло опрѣдѣляся 15 ли-ры Турски, или за всяка книга както слѣдова:

Евангеліе-то	—	—	—	—	гр. 130	отъ 100 гр. тур. дупа.
Апостола	—	—	—	—	" 45	
Октоиха	—	—	—	—	" 125	
Тріода	—	—	—	—	" 125	
Пентикостаря	—	—	—	—	" 75	
Дванадесѣтъ-те Миней	—	—	—	—	" 800	
Молитвенника	—	—	—	—	" 90	
Часослова	—	—	—	—	" 75	
Псалтиря	—	—	—	—	" 35	
					1500	

Апостола уже за проданъ ся нахожда. Свя-щенно-то Евангеліе слѣдъ малко излази отъ печатница-та. Взели сме мѣрки както, съ Божіята помощъ, да совершимѣ всичките прочи книги за една и половина година, или

най много за двѣ години. Умоляватъ про-чее всички-те по мѣста-та святіи Архіереи, и Епископи, боголюбивы-те и честны-те свя-щенницы, Игумены-те монастырски и епи-тропи-те церковны да благоволятъ и да при-канятъ да ся подпишатъ, или за всички-те реченны книги, или за нѣкои отъ тѣхъ, и да ны пратятъ честны-те си имена за да ги вмѣстимѣ въ приличного имъ мѣсто за вѣчно воспоминаніе.

Цариградъ, 15 Маія 1857.

Александръ Екзархъ.

ПРЕДЪЯВЛЕНІЕ.

Подназначенный желая да напечатамъ ед-на Славенска Грамматика на коя-то примѣри-те са споредъ правописаніе-то на печатаные сегашны Славенскы книги церковны, а правила-та на чисто Българскы, за улесненіе на учени-цы-те и учителя-те; и понеже наша-та Бълга-рія нѣма много училища, като (да не поменувамъ други голѣмы и далечны области) Влахія, Мол-давія, Сърбія и Гръція, кои-то сравняемы съ Българія, нѣма никой отъ тѣхъ почти на поло-вина жители, но имѣюще на вредъ составены народны училища и въ най малко село отъ пет-десѣтъ кжци, за това като напечата единъ из-датель една, за училища способна или просто за прочитаніе книга, тутакси книгопродавцы-те я купуватъ отъ него, и продажбата на издаде-ната книга не продължава ся повече отъ три години, и пакъ ся препечатава. Има книги (най много школски) повече отъ петдесѣтъ пѣ-ти да са препечатава въ просвѣщеные мно-гонародны Европейскы языцы, като въ Немція, во Франція, въ Англія, и не по двѣ и три хи-ляды за еднаждъ, но по педесѣтъ и выше.

Въ наша-та Българія на противъ, като ся напечататъ двѣ хиляды книги, ако са школ-ски, продаватся нѣколко години, ако ли са за прочитаніе като поучителны, правоучителны и подобны други, тога можатъ остана да ги продаватъ и чельды-те на издателя по преста-вленіе-то му.

За тая причина и сугубата цѣна днесъ на печатаніе-то предьявямъ на Единородныте, и мо-ля ги само да ся напишатъ, за да знамъ кол-ко книги да напечатамъ, сирѣчь да напечатамъ само за написатели-те, понеже повече не пол-зува на сегашныте годины отъ скъпые цѣны на всичко, а особно и за повързваніе-то на книгите и преносеніе-то отъ отдалечны мѣста.

Книгата ся состои въ рукописъ отъ 12 та-бака не осмацы но шестнадесѣтацы, а въ пе-чата отъ колко табака ще излезе не може се-га да ся опрѣдѣли ясно и право. Цѣна-та оп-рѣдѣлхмѣ три цванца; може да не стигнатъ за ради скъпотата съ тая цѣна иждивенія-та, но искамъ да не отегча родолюбивые написа-тели. Парыте ще ся зематъ когато ся разда-датъ книгите.

Хр. К. Сичановъ.

Въ Габрово,

6 Августъ 1857.

Книжевнось.

— Съ Благодареніе явимѣ че една много слюбопытна книжка сега въ наша-та типо-графія ся песати подѣ заглавий Черионо-сящая Госпожа въ коя-то ще видѣтъ читатели-те кабожно едно благоправіе и чистъ Болгарскій языкъ. Она е преведена отъ Г—на Йордана Ненова, училая сопотиянскаго, и издава ся иждивеніемъ родолюбиваго Г—на Т. Ил. Бенчева, сопотиянца.

— Не съ но малко благодареніе явимѣ че не послѣ много ще ся печати и една всеобща кратка исторія много добръ на немскій языкъ списана, и на Болгарскій отъ Гречески пре-ведена. Такава книга нуждна е на наши-те училища, и надѣмѣ ся съ радостъ да чуятъ това извѣстіе.

ПЕЧАТНИЦА Ц. ВѢСТНИКА.